

Ο Ν Ο Υ Μ Α Σ

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
ΠΟΛΙΤΙΚΗ - ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ -
ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

* Ένας λαός θυφόνται άμα
δειξη πως δε φοβάται την
άληθεια. — ΨΥΧΑΡΗΣ.

Κάθε γλώσσα έχει τους φωνητικούς της κανόνες.
[ΒΗΛΑΡΑΣ

ΧΡΟΝΙΑ ΣΤ'.

ΑΘΗΝΑ, ΚΕΡΙΑΚΗ 18 ΤΟΥ ΜΗΝ 1908

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΔΡΟΜΟΣ ΖΗΝΩΝΑ ΑΡΙΘΜ. 2

ΑΡΙΘΜΟΣ 296

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΑΡΓΥΡΗΣ ΕΦΤΑΛΙΩΤΗΣ. Ιστορικά γεγονόματα (συνέχεια).
ΜΑΞΙΜ ΓΚΟΡΚΗΣ. Κυνισμός και κυνικοί. (Μετάφραση Π. Βασιλικού).
ΚΡΙΣΝΑΣ. 'Ινδιάνικα νυχτιά.
Κ. ΑΝΑΣΤΑΣΙΝΟΥ. 'Ηλεκτά.
ΑΣΤΗΡ. 'Από τη ζωή.
Η ΜΙΚΡΗ ΠΑΤΡΙΔΑ (τέλος).
ΠΟΙΗΜΑΤΑ. Διάντρος Παλαμής, Τώνης Χρηστίδης.
ΠΑΡΑΓΡΑΦΑΚΙΑ — Ο,ΤΙ ΘΕΛΕΤΕ — ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ.

ΕΝΑ ΠΑΡΑΣΗΜΟ

Διαβάζουμε στις Πολιτικές φημερίδες πως ο Πατριάρχης 'Ιεροσολύμων έδωσε στον κ. 'Αλέξ. Πάλλη και στη θυγατέρα του το σταυρό του Πανάγιου Τάφου. 'Ο κ. Πάλλης είχε πάρει στα 'Ιεροσόλυμα τη Λαμπρή.

ΚΥΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΚΥΝΙΚΟΙ

'Ο ρυθμός της ζωής του κόσμου όλο και γοργώνει, γιατί βαθύτερα δλοένα τον περνάει ως τα μύχια του ή προκνοϊζιατική μπόρα, παντού νιώθεται πιδ φανερό τάνησχο συντάρασμα - ή δυναμική του ενέργεια παίρνει συνείδηση της δημιουργικής της δύναμης και συντάζεται για δράση.

'Αγάλια άζειναι στο λαό ή αυτοπεποίθηση, σηκώνεται ο ήλιος της κοινωνικής δικαιοσύνης· άπ' τη πνοή της άνοιξης που φτάνει, λυώνει το κρύο και βαρύ περίντημα της πρόληψης και της ύποκρισίας, ξεγυμνώνοντας άδιάντροπο το παράμορφο σκέλεθρο της σημερινής κοινωνίας - της φυλακής του πνεύματος τάνθρώπου.

Σε μυριάδων μυριάδες μάτια άστράφτει φως περιχάρο, παντού θωρείς σπιθες όργης να λάμπουν, σκίζοντας τα σωριασμένους αιώνας σύγνεφα της μωρίας και της πλάνης, της προκατάληψης και της ψευτιάς: είναι ή παρμονή του παγκόσμιου ξαναγεννημού του πλήθους.

Σωριασμένους κκαταγής, δεμένους μ' άλυσιδες έργασίας σκλαβωτικής, ο λαός άνασηκάνει το κεφάλι - μπορείς και ξεχωρίζεις την όψη του προσώπου του του αιώνα νέου.

'Όσοι ξέρουν πως ο λαός είναι ή άστέρυτη πηγή έκείνης της ενέργειας, που μόνη αυτή είναι ήξία νάλλάξη καθετί το δυνατό σε άναγκαίο, κάθε όνειρο σε πραγματικότητα - είναι εύτυχισμένοι. Γιατί μέσα

τους ζή πάντα το αίσθημα του οργανικού συνδέσμου τους με το λαό και σήμερα αυτό το αίσθημα πρέπει να δυναμόση και να γεμίση την ψυχή τους με χαρά μεγάλη και λαχτάρα για δημιουργία νέων μορφών για ένα νέον πολιτισμό.

* *

Τα προσηνύματα του ξαναγεννημού της ανθρωπότητας είναι όλοφάνερα, μα οι απολιτισμένοι άνθρωποι· δε θέλουν να τα δούν· ως τόσο αυτό δεν έμποδίζει τους άστους να αισθάνονται το άναπόδραστο αίμα της γενικής άνατροπής.

'Όργανα άναίσθητα στο σώριασμα του πλούτου, συνειδητοί συμπράχτορες στο βιασμό της λαϊκής θέλησης, είναι καταδικασμένοι νάκύνωνται για τις άνελπίδες τους θέσεις κ' έτσι κρύβονται μες το στενό κλουβι του πολιτισμού τους - άπως βαφτίζουν την τυπωμένη βιβλιά τους και νεκρωτική των ψυχών τους πεποίθηση πως ή δύναμη του καλαίου είναι αιώνα νόμιμη, αιώνα άκλόνητη. Δεν είναι πια ούτε οι σκλάβοι του άφέντη τους, είναι οι γάτες του και τα σκυλιά του.

Σκλάβοι μεταμορφώνονται σε ανθρώπους - αυτό είναι το νέο νόημα της ζωής! Για τούτο πρέπει να χαθούν οι άφεντάδες, γιατί ο άφέντης δεν είναι άλλο από παράσιτος του σκλάβου.

Παράξενος δεν είναι ο λόγος: Σκλάβος κι άφέντης είναι οι δύο άκρες της ίδιας ψυχολογικής γραμμής· ή ούσία της ζωής του ενός είναι ένα άόριστο όνειροπόλημα για έξουσία, ή ούσία της ζωής του άλλου ή έγνοια για την έξουσία του. Μα άμα ο σκλάβος νιώση την άξια της έλευθερίας, άμα στοχαστή το δικαίωμά του στην έλευθερία, γίνεται άνθρωπος· κι ο άνθρωπος είναι άφοβος κ' ή έξουσία στους όμοιούς του του είναι συχαμένη.

'Ηρθε ο καιρός που είναι πιο φρόνιμο κανείς να σκύψη στην άνάγκη παρά να φήση να φουσκώσει ή δική όργη και ή σκληράδα που μπορεί αυτή να γεννήτη....

'Ός τόσο θάταν άνώφελο να μιλή κανένας σε γεννημένους τυφλούς για τα χίλια χρώματα της θάλασσας. Και πιο άνώφελο αν ήθελε να πείση τους άφέντες της ζωής και το στρατό τους πως αυτοί οι ίδιοι είναι οι έχθροι του έαυτού τους.

Τα σιδερένια κεφάλια αυτών των ανθρώπων δε νιώθουν άποδείξεις άλλες από χρυσάφι και σίδηρο, από μολύβι κι από τάλλα μέταλλα που είναι καμωμένες οι άλυσιδες της κυριαρχίας τους.

* *

'Η ζωή φουντώνει κ' ή σύγχρονη κοινωνία ναιώνεται τη γις να τρέμη κάτω άπ' τα πόδια της. —

Αυτό τάκούει καθαρά κανείς άπ' όλη την ψυχολογία της και καθαρότερα άπ' το γενικό τρόπο που σκορπάει ή μέρα που χαράζει.

'Η ψυχή του σημερινού ανθρώπου είναι μια έρημια και δίχως να το θέλη την κυριεύει ο φόβος μην αύριο προβάλλει μπρός της κάτι άνέγνωρο, έχτρικό και τη σιμάτη σαν τη Σρίγγα, βάζοντάς της προσταχτικά να λύση τώριμασμένο κοινωνικό πρόβλημα.

Με το προκίσθημα αυτού του μοιραίου έρχομού της 'Αναγκής, με το συναίσθημα της μηδαμινότητας του μπρός σ' αυτή, γυρεύει ο μπουρζουάς που να τρυπώτη, πως να γεμίση μέσα του το χάσμα - τρυμάζει με την ιδέα πως θα χάσει τη συνηθισμένη του εύτυχία και καλοπέραση, αν κ' ή ήτυχία του αυτή είναι περισσότερο αυτούπνωτισμός παρά πραγματικότητα.

Οι κρυψάνες, που τρυπάνουν προτιμότερα οι μπουρζουάδες από τον τρόπο της ζωής, είναι γνωστοί από καιρό. Είναι ο θεός, ή μεταφυσική κι ο κυνισμός.

Μα - ο θεός είναι για κείνον μόνο, που μπορεί να τον πλάθη μες την ίδια του ψυχή με τη δύναμη της πίστης και να τον ζωντανεύη με τη φλόγα της. Στη μικρή ψυχή όμως του νεώτερου ανθρώπου είναι σθυσμένη κάθε φλόγα, τή σκοτάδι της είναι στενόχωρο και για ένα είδωλο άκόμα, πολύ περισσότερο για το Θεό.

'Η μεταφυσική είναι στον τόπο της μόνο ύστερ' άπ' τη νίκη, πριν άπ' τη μάχη είναι άναγκαία γνώση θετική. Καρδιές, που τις συγχίζ' ή προαισθηση της ήττας, μπορούν να βρίσκουν καθησύχασμα στη μεταφυσική.

'Όταν ο άνθρωπος θέλει να μάθη, έρευνά· θέλοντας όμως να κρυφτή άπ' τις στενοχωρίες της ζωής, το ρίχνει στα έπινοήματα.

Μα ή τωρινή μας δύσκολη έποχή δε δίνει καιρό για έπινοήματα· οι δοκιμές των μπουρζουάδων να κρυφτούν στην καταχνιά της μεταφυσικής θα ναυαγήσουν.

Και τέλος ή μεταφυσική είναι δημιουργική έργασία. Σαν κάθε πράξη άπαιτεί ένθουσιασμό και δύναμη - δύναμη άγάπης είτε μίτους· οι μπουρζουάδες όμως δεν άγαπούν τίποτε και δεν έχουν τη δύναμη για να μισήσουν.

Είναι δύσκολο να τάρνηθη κανείς αυτό. Γιατί ή βμολογία του έχει γίνει με το στόμα των ποιητών και συγγραφέων μας πολλές φορές κ' έπαναλαβάνεται πάντα συχνότερα πως μια πνευματική κρίση θάφερνε στη χρεωκοπία του πνεύματος - δηλαδή στο ψυχομάχημα του πνεύματος.

* *